

CAP A L'ESCOLA NOVA, PONÈNCIA IDEOLÒGICA SOBRE LA POLÍTIKA EDUCATIVA DE LA UNIVERSITAT PÚBLICA CATALANA

www.sepc.cat

1. El sistema món capitalista i les seves conseqüències en el marc de l'educació.

En el sistema actual d'explotació capitalista, cal tenir clar que la lògica del capital és la recerca del màxim benefici econòmic, és a dir, l'expansió i l'acumulació del capital. En aquest sentit cal tenir en compte que en els països occidentals (de manera més exagerada) el mercat avarca gairebé del tot la nostra quotidianitat, és a dir, que se'ns impossibilita subsistir sense participar-hi i/o col·laborar-hi.

I és en aquesta direcció que el capital actua, per una banda, i amb el beneplàcit de l'estat i seguint la lògica d'expansió, va entrant a ocupar-se d'esferes públiques (educació, sanitat, pensions,...), i per altre banda amb la transnacionalització de béns i serveis (deslocalitzacions, comerç desigual,...).

Als països Catalans, aquesta lògica exposada porta al capital a actuar a dos nivells, un primer nivell d'instrumentalització, convertint el nostre ja feble sistema educatiu, en una màquina destinada a produir recursos humans al servei del mercat de treball (estratificació, reproducció social, influència de les empreses en els nostres programes educatius,...).

I un segon nivell de mercantilització, traient al concepte d'educació la qualificació de "dret" per passar a ser una mercaderia més. Afluint el contingut de les carreres, i afavorint la complementarietat amb post graus no subvencionats, amb la creació d'Universitats privades que afavoreixen l'elitització de l'ensenyament,...

Tanmateix però, tot i tenir en compte que les polítiques educatives estructurals, als Països Catalans les dissenya el govern central, és important prendre consciència que d'acord amb la lògica de transnacionalitat del capital, aquest s'ha anat dotant d'estructures polítiques i econòmiques supranacionals al seu servei (UE, OMC, BM,..), que avui són en últim terme qui marca les línies generals (legals i ideològiques) a seguir pel conjunt dels països capitalistes en aquest àmbit.

Per tant des de l'Alternativa ESTEL, hem de saber estructurar el nostre discurs, i saber relacionar en l'anàlisi de les problemàtiques les diferents escales de poder que hi intervenen. És vital que la militància de l'Alternativa Estel, conegui l'entramat global que regeix el món per tal d'entendre, en cada moment, quins organismes intervenen en les decisions internacionals, quin poder tenen aquests per legislar, quins mecanismes tenen per pressionar els estats...i finalment doncs, quins són els lobbis de poder que estan modelant l'educació segons els seus designis.

Amb aquesta finalitat s'adjunta un document del Josep Manel Busqueta (economista del Seminari d'Economia Taifa) on de forma força esquemàtica, presenta aquest complex entramat. (Annex 1)

1.2- El paper

dels diferents organismes supranacionals en el procés de privatització de l'ensenyament.

Un cop conegut aquest mecanisme podrem distingir amb més claredat, els mecanismes que intervenen en la privatització de l'educació a nivell global. De fet, i com ja hem esmentat anteriorment, l'educació era fins fa poc un servei públic i està considerat com a tal excepte en algunes esferes on ja s'entreu el benefici que de privatitzar el servei, en sorgeix.

Per estudiar de forma detinguda aquests fets, el més adient és remetre's als documents adjunts, elaborats per persones de diferents àmbits i que serviran per entendre aquesta nova realitat. En aquest sentit, us hem adjuntat un document de Nico Hirt (Annex 2)

1.3- Com es palpa la privatització de les nostres universitats

1.3.1- El finançament de les universitats catalanes.

"No satisfets amb dirigir la seva estratègia comercial als nens mitjançant parcs infantils, jocs, còmics, pel·lícules, vídeos, institucions benèfiques i parcs d'atraccions, a través de concursos, competicions, jocs i clubs per mitja de la televisió, la radio, les revistes i internet, les cadenes de menjar ràpid estan accedint avui en dia als últims reductes que encara quedaven lliures de publicitat a la vida nord-americana. Al 1993, un dels districtes administratius en els que es divideix l'ensenyança pública americana, el districte 11, amb seu a Colorado Springs, va iniciar una tendència nacional al convertir-se en el primer districte escolar d'Estats Units que va emetre la col·locació d'anuncis de Burger King als vestíbuls de les escoles i als autobusos escolars. Igual que en altres circumscripcions escolars de Colorado, el districte 11 s'enfrontava a un dèficit d'ingressos a causa de l'increment del número de matrícules i a l'hostilitat dels votants davant de qualsevol augment en els impostos destinats a educació."

Aquesta situació és una realitat en l'educació de casa nostre on les entitats bancàries, més que les multinacionals del fast food, estan instal·lades des de fa temps a les nostres universitats. Si bé l'escola pública encara no s'ha de veure en una situació tan precària com l'escola nord-americana, la universitat rep grans injeccions de diners per part del capital privat, ja sigui en mans de la banca o d'empreses influents en el camp de la investigació. I com és evident aquesta "col·laboració" de l'empresa privada mai és gratuïta. Per tant, hem de ser cauts alhora de valorar aquests tipus de contractes i analitzar-ne no només el tipus de contracte i la quantitat econòmica que aporten a la universitat (que és menor del que molts s'imaginen) sinó les conseqüències que d'aquests vincles se'n deriven.

Per una banda, la intromissió del capital privat, bàsicament a les universitats, evidencia la manca de recursos econòmics de l'administració, que disminueix la despesa pública en matèria d'ensenyament. Aquest fet no és casual en un estat capitalista on els serveis públics, per no tenir beneficis econòmics, deixen de ser una prestació segura per suposar una despesa pels estats. Per l'altre, el fet que aquestes empreses s'immiscueixin en el tarannà de les universitats té un seguit de conseqüències força perverses. Manipulen l'ensenyament de forma que per una banda, la ma d'obra estigui qualificada segons la demanda existent, (en quant a la

duració dels estudis, les matèries interessants per conèixer...) i per l'altre, fan pressió perquè la investigació prengui les línies que aquesta subvenciona i comercialitza. Per tant, el fet que Novartis, un dels gegants de la producció i comercialització de llavors transgèniques, hagi estat nominada membre del consell social de la Universitat Autònoma de Bellaterra, no és ni més ni menys el resultat de l'estratègia que segueixen les grans empreses que per tal d'estalviar-se diners en la investigació, cedint molts dels estudis als organismes públics i per tal de generar línies d'estudi dins d'aquest organismes que els siguin favorables. A més a més, el fet de ser dins del consell social (òrgan totalment anti-democràtic, on s'expressen els lobbis de poder i on l'estudiantat no té representació) atorga a aquestes empreses la oportunitat d'opinar sobre temes tan essencials com els pressupostos de la pròpia universitat.

Per posar un altre exemple del finançament de les universitats cal esmentar també els casos on la banca s'introdueix, en busca de nous clients, a la universitat. El banc Santander, amb el qual hi ha un conveni a la universitat de Lleida ha subvencionat una sala d'ordinadors: la sala Universia. Aquest nom comercial, amb el qual poca gent relaciona amb un dels bancs amb més poder d'Europa, dona cobertura als crèdits que aquest banc atorga a l'estudiant per pagar-se l'ordinador o per pagar-se la matrícula. La veritable intenció doncs, és buscar entre un grup nombrós d'universitaris, nous "cliens habituals" de l'entitat bancària.

Per tant, veiem com la intenció darrera de la qual s'amaga la inversió privada a les universitats és diferent en funció de l'activitat d'aquesta però que en qualsevol cas, aquesta inversió, té una finalitat última força previsible.

Per tal de conèixer com es financen les universitats segons la legislació actual, és convenient fer un cop d'ull a la Llei catalana d'Universitats que ordena el sistema universitari català en base a :

Article 118, Estructura del finançament universitari

1- El finançament de les despeses de funcionament de les universitats públiques, amb càrrec als pressupostos de la generalitat i d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, s'ha de basar en tres tipus d'aportacions.

- a) Genèrica, segons criteris objectius, transparents i compatibles, a partir de paràmetres generals comuns a totes les universitats.
- b) Complementària, lligada a objectius específics per a la millora de la qualitat de les universitats i per a atendre'n les especificitats. Aquesta aportació es fa mitjançant contractes-programa.
- c) Per convocatòries públiques, que estimulin la millora de la qualitat i premiïn l'excel·lència.

2- Correspon al departament competent en matèria d'universitats establir l'estructura del model de finançament universitari. Aquest model ha d'ésser transparent i ha d'assegurar a les universitats públiques l'estabilitat dels recursos econòmics necessaris per a l'acompliment de llurs finalitats i l'estímul de l'eficiència, l'eficàcia i la millora de la qualitat.

Article 119, Contractes programa

- 1- Els contractes programa son un instrument de finançament de l'aportació complementària establerta per la lletra b de l'article 118, i també l'instrument d'observació de diagnòstic, de planificació i d'adopció de decisions conjuntes entre el departament competent en matèria d'universitats i les universitats.
- 2- Els contractes programa han d'establir els indicadors susceptibles de valorar els resultats de les actuacions orientades a aconseguir els objectius fixats, i també els objectius de millora de la qualitat de la universitat. També poden considerar els resultats de les avaluacions de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

Article 120, El pla d'inversions universitàries

- 1- El pla d'inversions universitàries és l'instrument específic per a finançar les infraestructures i els equipaments de les universitats públiques que es requereixen per a l'execució de la programació universitària de Catalunya.
- 2- El pla d'inversions universitàries, que té caràcter plurianual, és aprovat pel Govern de la Generalitat.
- 3- El pla d'inversions universitàries ha de tenir en compte l'aplicació de criteris de sostenibilitat i de mesures que faciliten la mobilitat d'els persones amb discapacitats.

Amb aquesta política pressupostària, les universitat més petites es veuen molt perjudicades. En el nou context, la pèrdua d'alumnes es tradueix en menys diners. L'aparició en els últims anys dels contractes programa ha comportat un canvi important, la competència entre les universitats per als imports d'aquest apartat i una major dependència de finançament exterior.

Aquests contractes funcionen de la manera següent, una universitat signa el contracte amb l'administració amb l'objectiu, per exemple, "millora de la docència i la política de professorat" on es demanen els recursos necessaris. Per tal de rebre els diners, la Universitat es compromet a arribar a fer el que sigui necessari com convocar noves places, millorar les categories laborals. Els problema s'accentua a l'utilitzar aquestes fons per a cobrir altres despeses, sovint per al dèficit pressupostari crònic.

Els governs ja fa temps que busquen nous mecanismes per a reduir les despeses que ocasionen les universitats. Davant de la manca de finançament en que es troben les universitats, cal seguir reclamant a les administracions més recursos per a l'educació així com buscar altres models de finançament que tinguin en compte les reivindicacions de l'Alternativa estel per tenir una universitat pública, catalana i de qualitat.

1.3.2- Investigació

Com hem esmentat en l'apartat 1.3.1 (El finançament de la universitat), l'empresa privada té, entre altres interessos, el potenciar les línies d'investigació que li son favorables. Per aquest motiu, i perquè les universitats no tenen recursos suficients, cada vegada més depenen dels concursos i contractes puntuals amb l'empresa privada per desenvolupar projectes i investigar, segons el mandat del client. Això té unes conseqüències nefastes no només per la universitat i per aquelles que hi treballen sinó per la societat en general que és qui, en teoria, s'ha de beneficiar dels coneixements de la universitat.

La investigació militar a la universitat

La investigació militar juga un paper cabdal en el dèficit econòmic de la investigació universitària ja que el govern amaga les ajudes que li proporciona dins les partides destinades a I+D. La recerca científica i tècnica amb finalitats militars rep, a nivell mundial, per sobre del 30% dels recursos totals destinats a R+D. Aquest percentatge és més elevat que qualsevol dedicat a la recerca civil.

Més de mig milió de científiques a tot el món estan dedicades exclusivament a la R+D militar, que consumeix recursos i riquesa per desenvolupar armes, que en el millor dels casos no es faran servir, i en el pitjor seran eines de destrucció.

L'estat espanyol és un dels països desenvolupats del món que menys inverteix en R+D (per sota de l'1% del PIB, al 2004) i bona part dels escassos recursos que dedica a la recerca van parar a la investigació militar. L'any 2000, dels 508.120 milions de pessetes pressupostades per R+D 209.245 milions (el 41'2%) es destinaren a recerca i desenvolupament militar, tal i com ha donat recentment a conèixer la Càtedra UNESCO per la Pau i els Drets Humans de la UAB. Els pressupostos per R+D militar son més de tres vegades els dedicats globalment a investigació bàsica en totes les ciències socials i naturals, o 11 vegades els corresponents a investigació sanitària. Les pressupostos destinats a R+D militar s'han incrementat més del 400% els darreres cinc anys, passant de 48.465 milions l'any 1995 als esmentats 209.245 l'any 2000.

Com a fet recent s'ha de mencionar el rebuig de les universitats catalanes a la guerra d'Iraq del passat any 2003 . D'aquí i gràcies a la pressió de diferents sectors del claustre l'estudiantat va aconseguir que s'incloués als estatuts de totes les universitats catalanes una menció en contra la investigació militar dins de la institució. Si bé és un fet simbòlic, és un apunt a tenir en compte en el cas que en alguna de les nostres universitats la investigació derivés cap al camp militar en temps futurs.

La situació dels becaris precaris

Darrerament hi ha hagut un extens debat sobre el conegut fenomen de la "fuga de cervells". I no és d'estranyar que aquest fet provoqui preocupació ja que actualment, 800 investigadors marxen anualment de l'estat espanyol cap als EEUU. Aquest fet ha fet retratat la situació de la investigació a l'estat espanyol que destina pocs diners a la investigació, que fa treballar els becaris d'investigació en situació de precarietat laboral, i que dóna poques opcions a aquestes persones perquè puguin desenvolupar una tasca d'investigació al llarg de la seva vida. Una de les redactores del present document de política educativa, ha escrit un article al respecte, que pensem sintetitza força bé la problemàtica. Per aquest motiu, s'adjunta un article del diari La Mañana escrit per la Clara Grieria. (Annex 3)

He trobat necessari fer una aportació respecte la recent aparició d'un decret llei que té per objectiu "regular" les beques d'investigació atorgades pel ministeri. En aquest, especifica que s'han de complir un seguit de requisits força restrictius. Per una banda, es demana que els cursos de doctorat es facin en un sol any, que el segon any s'hagi llegit la tesina (o projecte de suficiència investigadora) i que amb quatre anys s'hagi enllestit la tesis. Si no es compleixen aquests requisits, la beca es retirarà de l'estudiant que fins aquell moment se'n beneficiava

Però segurament el més greu és que el decret llei, té un caràcter retroactiu, és a dir, s'aplica fins i tot en els casos en què les investigadores ja tinguin atorgada aquesta beca d'anys anteriors a la posada en pràctica de la llei. Aquest fet és pervers pel fet que actualment i per tal com estaven organitzats alguns dels doctorats existents, hi ha moltes investigadores que hauran d'abandonar forçosament la beca per no complir algun dels requisits.

La unidireccionalitat de la investigació i l'ensenyament

No només la "fuga de cervells" té preocupat al govern de torn sinó que la "deslocalització" o reubicació de les empreses com a fet habitual de l'estat durant el curs 2003-2004 ha destapat també una de les mancances importants de l'estat: una investigació de qualitat i innovadora que diversifiqui el model productivista de la indústria a l'estat.

De fet, aquí sorgeix un altre fenomen indiscutible que podem extreure del sistema d'investigació actual a les universitats: la unidireccionalitat de la investigació. Independentment dels recursos dels què disposa la universitat, pel fet d'estar immersa en un sistema econòmic capitalista, propugna un sol corrent de pensament (en les ciències econòmiques, o en les ciències de la salut) i una sola forma de producció (en l'agronomia, o la veterinària per exemple).

Aquest fet col·labora a generar a les universitats ments acrítiques i projectes poc novedosos i continuïstes respecte els de la investigació privada.

1.3.3- L'externalització dels serveis

La universitat com a institució pública, mancada de recursos (per la mala administració d'aquests, per la poca contribució econòmica de l'estat en matèria d'ensenyament, o pels motius que sigui) ha trobat una solució parcial als seus problemes; l'externalització o subcontractació de serveis a l'exterior. Es tracta de buscar, fora de la universitat, aquells serveis que s'han d'oferir a l'estudiantat i que la universitat per si mateixa no pot donar. D'aquesta manera, la universitat fa pagar a l'empresa subcontractada una taxa per lloguer d'espai a la universitat i aquesta d'altra banda, té uns clients assegurats. És un bon negoci per les dues parts i més si el campus i/o universitat on s'ha instal·lat el servei es troba en un lloc físic apartat de qualsevol nucli urbà, i per tant, el consumidor (estudiant) no té alternativa alhora d'escollir la copisteria o el bar. Un exemple clar és la universitat autònoma o la facultat d'agrònoms de Lleida.

Els serveis a externalitzar poden ser molts i els més freqüents son el servei de bar/restaurant i el de copisteria. De fet però, tot el relacionat amb la informàtica també pot fer-ho. Tan els programes de gestió que necessita la universitat com el manteniment i el seguiment de la sala d'informàtica d'algunes facultats estan externalitzades.

El problema d'externalitzar els serveis és que l'empresa veu l'estudiant com un consumidor i la universitat es desentén que aquest es beneficiï del servei i procura únicament que als concursos que organitza per subcontractar les empreses, hi hagi bones ofertes que els assegurin uns ingressos elevats a finals de mes.

Moltes vegades, l'empresa no segueix ni tan sols allò acordat als contractes però la universitat, per no voler perdre el seu ingrés mensual, no acostuma a preocupar-se'n.

Així doncs, la privatització dels serveis universitaris és el primer lloc per on l'empresa privada obté beneficis d'un sector públic com l'ensenyament i de fet, no serà l'últim.

1.3.4- Consells socials i fundacions.

Consells socials

Es pot afirmar que amb l'anterior LRU els consells socials eren més representatius de la societat del què actualment són . la LOU a fet que sigui la Generalitat mitjançant la LUC (article 82. Membres representatius de la societat catalana) la que fixi la composició del consell:

1- Els nou membres del consell social representatius de la societat catalana són els següents:

- a. Dues persones nomenades pel Parlament de Catalunya.
- b. Tres persones nomenades pel Govern de la Generalitat
- c. Una persona escollida pels ens locals en l'àmbit territorial dels quals hi hagi instal·lats els centres de la universitat, elecció que , en el cas e la ciutat de Barcelona, correspon a l'Ajuntament de Barcelona, d'acord amb la seva Carta municipal.
- d. Una persona escollida per les organitzacions sindicals de treballadores més representatives en l'àmbit de Catalunya.
- e. Una persona escollida per les organitzacions empresarials legalment constituïdes de mes implantació, provinent de l'àrea d'influència de cada universitat.
- f. Un antic alumne o alumna amb titulació de la universitat corresponent, que no pot ésser membre en actiu de la comunitat universitària.

2- Els membres nomenats pel Parlament i pel Govern de la Generalitat han d'ésser persones representatives , a títol individual, o persones representants d'entitats, de la vida cívica, cultural, professional, econòmica, laboral, social, i territorial, de l'entorn de la universitat.

3- El nomenament dels membres corresponents a la lletra b. De l'apartat 1, s'efectua havent consultat el president del consell social, sempre que el càrrec no estigui vacant.

4- El membre corresponent a la lletra f. de l'apartat 1 és nomenat pel president o presidenta del consell social, escoltat el rector o rectora, i si n'hi ha a proposta del consell d'antic alumnat i de persones amigues de la universitat.

5- El nomenament dels membres dels quals fa esment aquesta article es publica per acord del departament competent en matèria d'universitats en el DOGC.

De la mateixa manera la LOU va fixar la presència de 3 membres no docents del Consell Social al Consell de Govern, sent efectiva llavors, la inserció de persones alienes a la comunitat universitària en el màxim òrgan de govern de la universitat amb la nova llei. Per tant, a partir d'ara podrem veure com empresaris prendran part en decisions executives.

Aquestes modificacions han comportat i de fet buscaven una politització, que s'ha justificat amb la necessitat de fiscalitzar davant la societat l'ús dels recursos públics. Aquesta entrada de la política la món universitaris és vist des de l'AE com una pèrdua d'autonomia i una manera molt efectiva de control d'una institució que ha demostrat al llarg de la història la seva visió crítica independentment de les conjuntures polítiques del moment. És evident que les noves lleis han apostat per un model clarament mercantilista on les universitats hauran de rendir comptes davant dels polítics i on els consells socials veuran reforçat el seu paper de fiscals de l'acció de govern de les universitats públiques. Seguiran aprovant els pressupostos, propostes de noves titulacions i plans estratègics.

Les fundacions

Davant del dèficit pressupostari, les universitats s'han afanyat a buscar noves vies d'entrada de capital. Al no poder-ho fer directament les universitats han creat fundacions i altres com els centres de transferència per aconseguir diners.

Les fundacions son consorcis amb entitats privades i /o públiques que actuen com a mecenes de les universitats. El problema és que la universitat intervé en la seva creació però no hi és o hi és poc representada. Hi ha un alt risc d'entrada de capital privat encobert per la fundació.

Per tant, s'ha d'intentar aturar-ne la creació de noves i aprofundir en el funcionament de les ja constituïdes.

2- El procés de Bolonya.

2.1- Què és el procés de Bolonya.

El debat ve de lluny, i porta coma pretext la consolidació de les dimensions intel·lectuals, culturals, i tècniques del continent europeu. Algunes es pensen que l'anàlisi sobre el futur ESPAI EUROPEU D'EDUCACIÓ, es pot extreure exclusivament de la Declaració de Bolonya però de fet, la construcció de l'Europa del capital es caracteritza pel canvi de totes i cada una de les activitats que en ella s'hi desenvolupen per fer d'Europa un gran "estat nació". Per tant, té unes dimensions, a hores d'ara, bastant més extenses.

La Declaració de Sorbona, al 1998 es va firmar, després de firmat el tractat de Maastricht el 1991, per les 12 components de la UE. Aquest tractat no és ni més ni menys que l'última peça d'un engranatge iniciat amb l'Acta Única del 1986, per la construcció i la gestió d'un mercat únic per establir d'alguna manera un "estat únic". Aquest tractat posa la base, a escala del Mercat Únic, de la construcció d'aquesta superestructura político-administrativa. Els objectius de Maastricht a gran escala van ser en aquell moment: (extret del Quadern contra les polítiques euroglobalitzadores i les seves institucions de la PGR- Plataforma per al Globalització de les Resistències-)

- 1- Establir una unió econòmica i monetària on la moneda única neix com una exigència, bàsicament de les grans empreses i del capital financer europeu per competir amb el dòlar.
- 2- Realitzar un apolítica d'exterior i seguretat comuna
- 3- Desenvolupar la cooperació en la justícia i assumptes d'interior, a partir de la creació de l'Europool.
- 4- Mantenir i desenvolupar el llegat comunitari per assegurar l'eficàcia dels mecanismes i institucions comunitàries
- 5- Reforçar la protecció dels drets i interessos dels ciutadans, amb l'aprovació de la Carta Social Europea (que es va quedar en una declaració d'intencions)
- 6- Fer una política cultura i de mitjans de comunicació on es pretén establir una "opinió pública europea"
- 7- Fer una Política educativa Europea des d'on reorientar l'educació com a element imprescindible per a la millora de la competitivitat de la gran indústria europea i, en general, per a millorar l'activitat econòmica estratègia de la UE (aquesta reforma de la política educativa l'exigeix la ERT en un document del 89). L'educació ha d'estar destinada a produir els recursos humans que el mercat de treball necessita. Per això ja llavors es proposa que:

- a. Les institucions patronals estiguin íntimament relacionades amb les institucions educatives i tinguin capacitat de condicionar els continguts dels programes que imparteixen.
- b. La constant reestructuració de l'aparell productiu comporta el foment del life long learning (aprenentatge continu), que més que fomentar l'enriquiment personal busca l'adaptació dels treballadors al sistema de producció.

El senyor Pascal Lamy (comissari europeu de relacions exteriors), davant del lobby de pressió empresarial més importants dels EUA comenta que "Europa hauria de sacrificar alguns sectors públics per gaudir dels beneficis del lliure comerç" alhora que es firmava la Declaració de Bolonya, el 1999 on s'estableixen els fonaments de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior.

Per veure més detalladament les característiques, els antecedents i les conseqüències que es deriven d'aquest procés europeu d'educació, s'ha adjuntat un document de la Maria del mar Griera, força crític respecte al tema (Annex 4).

Però no podem abandonar tampoc els interessos del mercat mundial, representat per organitzacions supranacionals com la OMC que en cas d'aprovar el seu tractat de serveis (AGCS) podria donar el caràcter de mercaderia a l'Educació, fet que sense cap mena de dubte, acabaria d'enfonsar qualsevol possibilitat de recuperar l'escola i la universitat públiques.

Per tant, veiem que els antecedents d'aquest gran projecte son paral·lels als esdeveniments polític-econòmics d'Europa, i que no és en cap cas un projecte aïllat. La conformació de l'Espai Europeu d'Educació respon a l'intent homogeneïtzador d'Europa i dels interessos del capital privat per tenir un sector suficientment organitzat per iniciar-ne la seva privatització de forma còmode i segura.

El procés de Bolonya s'ha de mirar per una banda tenint en compte els beneficis que pot aportar la liberalització de l'educació i per l'altre, tenint en compte quin és el model econòmic europeu actual.

Per veure més detalladament aquesta qüestió s'ha adjuntat un document breu però concret del tractat de comerç i serveis elaborat per Toni Verger. (Annex 5)

3- Quina legislació ens regula a l'estat espanyol?

La LOCE

Explicar quelcom relacionat amb la LOCE ens porta inevitablement a mirar enrera i pensar com era la proposta de llei del Partit Popular respecte a l'educació secundària. Tot i que actualment alguns dels punts més conflictius de la llei estan derogats convé fer-ne una ullada per saber de què parlem quan ens referim a la LOCE. Per aquest motiu s'ha adjuntat un document de la Rosa Canyadell (Annex 6) pel curs Aprendre en un context globalitzat organitzat a la UdL.

A més a més i per saber com ha quedat el present projecte de llei s'ha adjuntat un article extret de la pàgina web de la USTEC (Annex 7), per actualitzar la situació de la llei esmentada

La LOU i la LUC.

Amb la LOU no hem tingut tanta sort com amb la LOCE i no s'ha derogat cap dels punts que en ella s'hi legislaven. De fet, per comentar extensament els punts més conflictius i per avaluar-ne les seves conseqüències també s'ha adjuntat un document elaborat per la CEPC i que creiem que és d'una rigorositat molt elevada. (Annex 8) La última novetat que tenim respecte la LOU és la resposta que el president de l'estat el senyor Rodrigo Zapatero, ha enunciat en una reunió mantinguda amb els rectors de les universitats de l'estat espanyol, que farà reformes a la Ley Orgánica de Universidades.

ALTERNATIVES PLANTEJADES

4- Volem un ensenyament :

4.1- Públic

Des de l'Alternativa Estel creiem que l'educació, com qualsevol altre sector, està subjecte, actualment, a la divisió de classes que en el procés d'acumulació capitalista, es reproduïx. Per tant, nosaltres que creiem que l'educació és, per qualsevol societat, una inversió pel futur d'ella mateixa, hem de lluitar per una universitat que concedeixi la igualtat de condicions per totes les membres d'aquesta i l'objectiu de la qual no sigui el produir ni crear elements de l'engranatge productiu sinó el formar persones lliures.

Des de l'Alternativa Estel, apostem plenament per un ensenyament gratuït per a totes les estudiantes. No ens creiem que no hi hagi diners públics per invertir-los en educació, ja que els govern de l'estat espanyol i el Govern de la Generalitat, gasten milers de milions en despeses militars, trens d'alta velocitat, fòrums, despeses militars i monarquies. Però no només això, sinó que si mirem els pressupostos de la Universitat, comprovem que part dels diners que haurien de repercutir en l'ensenyament i les estudiantes, ho fa en el protocol i la despesa innecessària, per tant, la mala gestió o la prioritat en què els recursos s'utilitzen dins al institució universitària també és culpable de la manca de recursos.

Pel que fa als òrgans gestors de la universitat, des de l'AE, hem de dir que els llocs del Consell Social que ocupen empresaris i alts càrrecs de la universitat hi hauria d'haver filòsofs, historiadors, psicòlegs, sociòlegs o economistes per la part acadèmica i associacions de veïns o entitats sense ànim de lucre com a part interessada en la representació de la societat per l'altre. Però a més a més els consells socials, creiem han de ser consultius i no vinculants ja que la universitat ha de mantenir la seva independència i no dependre de persones, conjuntures o certs grups de pressió.

Des de l'Alternativa Estel no creiem que l'increment d'entitats privades vinculades directe o indirectament a la universitat afavoreixi, en cap cas, els interessos de les seves estudiantes, ans al contrari provoca que aquestes depenguin cada vegada més de l'engranatge consumista. Però a més a més, si els serveis que s'ofereix a l'estudianta en forma de cafeteria, copisteria i similars tenen uns beneficis que repercuteixen directament a l'empresa privada, deixen de ser un possible aportació per la universitat que en cas d'autogestionar-se aquests serveis alhora que perd l'opció de donar feina a les mateixes estudiantes, que en molts casos han de buscar una feina fora de la universitat per poder-se pagar els estudis.

Des d'aquest punt de vista, l'AE ha d'intentar frenar qualsevol tipus de concurs o licitació per a la privatització o obertura d'empreses en les infraestructures universitàries. Els concursos es renoven temporalment cada certs anys, cal que ens oposem a la renovació d'aquests mitjançant els mecanismes per al bloqueig i recessió de contractes, utilitzant des de la pressió popular com plantejar alternatives clares i viables als òrgans que els aproven.

Als òrgans on s'aproven seria important tenir membres d'AE per mostrar el nostre rebuig a les polítiques liberals i proposar alternatives. Però fins i tot és necessari ser-hi per tal de fer

complir les normatives a les que estan sotmeses i que en molts casos no compleixen.

La política de beques d'ajut econòmic és del tot desequilibrada ja que s'avalua l'estudianta per al seva capacitat econòmica familiar i no per la seva pròpia, cosa que el fa una persona econòmicament depenent. Si l'estudianta s'independitza l'única via que té és agafar una feina a hores, cosa que en molts casos es tradueix en vendre's a una ETT, no gaudir de condicions de treball dignes i menys dedicació a l'aprenentatge dels seus estudis.

La destinació de fons públic a Universitats privades es tradueix en retallades de recursos a la docència dels estudis públics, situació que incentiva i agreuja la diferencia de qualitat entre els dos tipus d'universitats.

Com a últim punt, hem de remarcar també que si enlloc de despilfarrar recursos la universitat fes una aposta real per una universitat més ecològica, estalviaria una quantitat molt important de diners.

4.2- De qualitat (popular)

Un fet innegable és que avui en dia, el concepte d'ensenyament ha quedat desvirtuat a les nostres universitats pel fet que l'ensenyament ja no ensenya sinó que reproduceix. En molts casos el professorat es veu obligat a fer docència per poder investigar a la universitat tot i que no li interessi fer-ho. Aquest fet s'agreuja en el cas que el professorat sigui contractat i per tant, porti molts anys a la universitat i no es recicli. Amb la llibertat de càtedra aquest fet provoca que dins les universitat hi hagi persones d'edat considerable donant classes magistrals de temàtica més que caducada.

A més a més, la metodologia que s'empra, moltes vegades també per manca de recursos, no ajuda a l'estudianta a aprendre en la temàtica de la que s'ha matriculat.

L'Alternativa Estel proposa reduir els grups de classe i desdoblar les assignatures si és necessari. També creiem que cal deixar la política de reprogramacions per tal de cada titulació tingui les seves assignatures específiques.

S'ha de reclamar l'abolició de les classes magistrals i passar a fer classes més participatives on hi hagi una interacció alumne-professor, on l'alumne pugi prendre una opinió pròpia sobre la temàtica de l'assignatura.

A més a més, creiem que s'ha de recolzar la figura de l'assessor psicopedagògic com a element important per solucionar les problemàtiques docents, tan de professors com d'alumnes.

Com a part important del nostre aprenentatge hem de reclamar també uns coneixements integrals. És a dir, no volem un aprenentatge dirigit a criteris mercantilistes i productivistes, i segmentats.

Us adjuntem un document elaborat pel professor de la UAB, Enric Vilaplana, (Annex 9) en què es fa un repàs de la configuració de les societats i els sistemes educatius que aquestes

proposen. No només és força interessant sinó que a més a més, el tema és força desconegut per la majoria de nosaltres. Per això crec necessari llegir-lo amb profunditat.

4.3- Laic

Des de l'AE creiem que la religió (cap religió) no pot ser, en cap cas, adoctrinada des de l'escola com una matèria més ja que si bé qualsevol persona és lliure d'escollir les seves creences, l'escola i la universitat no poden servir per ensenyar en pro d'un Deu i en benefici d'unes regles rígides pel càstig i la por. A més a més, pensem que la religió adorm les consciències crítiques i les evoca a la sotmissió, la resignació i la passivitat. Creiem que la recompensa que aquesta ofereix, immaterial i imaginària, no solventa el problema en què moltes vegades les persones cauen i en cap cas, l'anàlisi estructural de la societat i el món actual els desperta una nova visió del món i de la realitat que els porti a actual per canviar i transformar allò que els oprimeix realment: el sistema capitalista i les regles i situacions que d'ell se'n deriven.

4.4- En clau de Països Catalans

4.4.1- La qüestió de la llengua

Situació legislativa

La constitució espanyola representa el llinar infranquejable de la permissivitat en el factor legislatiu en matèria lingüística. La llengua oficial sempre, i en tot el territori de l'estat és la mateixa i si a més a més, en una o més d'una comunitat hi ha la presència d'un altre llengua, l'ús d'aquesta es veurà subjecte a la cooficialitat de totes dues. L'estatut d'autonomia que podria per altre banda estovar, modelar la visió unitària de l'espanya que han promogut, no ho fa i ens deixa amb un situació pretesament "normalitzada" de bilingüisme. La situació del bilingüisme, no cal dir-ho és del tot anormal en tan que després d'un període de convivència, i donat el procés darwinian de supervivència, la llengua minoritzada acaba sent la llengua aniquilada.

La llei de política lingüística del 7 de gener del 1998 és actualment, la trava més important pel que fa a l'ús de la llengua en l'àmbit universitari. El fet és que no diu res. És a dir, sabem que el sostre on podem arribar és l'imposat pel al constitució però amb to t, i tractant-se d'una llei elaborada de forma explícita per la protecció de al llengua, no hi incorpora drets ni deures, ni del professorat ni de l'alumna en ser aquests, elements massa feixucs d'assumir.

Aquesta llei, i en concret a l'article 22 referit a l'ensenyament universitari, diu clarament que "als centres d'ensenyament superior i universitari, el professorat i l'alumnat tenen dret a expressar-se en cada cas, oralment o per escrit, en la llengua oficial que prefereixin". És a dir, llibertat d'acció i de contractació per part de cada centre universitat. D'aquesta manera, els centres es beneficien de la lliure circulació del funcionariat arreu de l'estat perquè no hi ha cap barrera, com pugi ser l'obligatorietat de parlar la llengua pròpia del territori, que pugi entorbolir el contacte amb la resta.

En segon punt de la llei, no és més que una declaració de bones intencions on l'administració

en pes, es declara a favor de "garantir" i "fomentar" l'ús de la llengua en tots els àmbits docents, no docents i de recerca. Però una llei ha de ser decidida i no fer servir subjectivitats, incoherències i mitges veritats com ha fet aquesta.

El fet "... d'oferir cursos i altres mitjans adequats perquè l'alumnat i el professorat perfeccionin la comprensió i el coneixement de la llengua catalana" apareix transcrit a la LCU així com en la majoria d'estatuts de les diferents universitats catalanes. És doncs la forma habitual de regular les "bones intencions" de la universitat i els seus estaments en favor de la llengua. Destinen un seguit de recursos econòmics al fet de potenciar la llengua i en l'oferta de cursos i activitats al respecte, però per l'altre s'evita un posicionament clar i en un més que necessària política de selecció de professorat, en una més que necessària política editorial (molts llibres editats per l'editorial pròpia de la UdL, s'editen única i exclusivament en llengua espanyola) en una més que necessària exposició de la realitat sociolingüística del Paísos Catalans a totes aquelles universitats amb les quals s'hi estableixen convenis...

Una política basada en una subvenció automatitzada de tot allò que per falta de valenta no pot exigir-se per llei passa a ser una política hipòcrita i poc resolutiva en favor del conflicte que pretén solucionar.

Amb tot aquesta mesura ha de ser ben aprofitada i no deixar perdre un seguit de recursos que per falta de normativa, el professorat està exempt d'utilitzar. Amb un increment de la pressió de la comunitat universitària i amb la modificació en la mesura que poguéssim d'una reglamentació sorgida dels estatuts de cada universitat, podria veure's realitzada i útilment aprofitada.

Ja en l'article 24, on parla específicament del professorat, especifica que aquest, "...ha de conèixer suficientment les dues llengües oficials, d'acord amb les exigències de la seva tasca docent. Aquesta norma no és aplicable al professorat visitant i a altres casos anàlegs. Correspon a les universitats d'establir els mecanismes i els terminis pertinents per al compliment d'aquest precepte".

Seguint amb el doble llenguatge d'aquesta llei, hem de ressaltar el terme SUFICIENTMET. Com hem d'interpretar aquest concepte? Vol dir poder-se desenvolupar plenament amb les dues llengües, vol dir conèixer-ne una i entendre l'altre? Aquí hem de ser conscients que, als estudiants catalanoparlants, se'n presenta un greuja comparatiu alhora de voler estudiar plenament català ja que hem de tenir present que si no determinem aquest grau de coneixement el coneixement a mitges de la llengua no només és perjudicial per la pròpia normalització de la llengua sinó que, en últim terme ens pot perjudicar acadèmicament a nosaltres quan per llei podem fer exàmens en català però el professor no l'entén o quan volem llegir en la nostra llengua i no ho podem fer perquè tot el material del que disposem és la llengua en què ha volgut el professor.

A la LCU, trobem un matís respecte aquest punt de la llei de política lingüística i és el fet que les universitats, d'acord amb la normativa vigent, han de tenir en compte en la regulació dels seus processos selectius, d'accés, d'avaluació, la concreció d'aquest coneixement suficient". És a dir, segons tot el que s'ha exposat anteriorment, cada universitat pot prendre mesures diferents respecte al regularització de la llengua. Per tant, i en la mesura que no s'infringeixi la llei, la regulació serà totalment una qüestió d'interessos particulars.

No només tenim una llei que invalida qualsevol oportunitat de fixar un coneixement concret de la llengua sinó que a més a més, crea divisió en els propis mecanismes de regulació. Tot i això dóna la possibilitat d'establir aquestes processos i és aquí on s'hauria d'incidir, per part de

l'estudiantat alhora de redactar els estatuts de cada universitat.

Per últim ressaltar que aquesta legislació és una enguany ja que segona la LCU la llengua catalana és la pròpia de la universitat de Catalunya però no per això i com diu el primer punt de l'article 6 de la LCU, és la llengua d'ús normal de la universitat catalana ja que en molts centres, els percentatges de classes impartides en castellà es cada vegada més elevat.¹

Actitud de l'estudiantat davant d'aquesta situació

L'AE, ha de portar a terme una important tasca de sensibilització a favor de la defensa del català a les aules. La idea de multiculturalitat ha de ser desmembrada i presentar-se a les aules com el que sempre ha sigut, la voluntat t d'atenuar un possible conflicte lingüístic derivat de l'ús de les dues llengües al territori, al debilitat de la pròpia llengua i de la seva regulació a la universitat.

No serà fins que la massa d'estudiants catalanoparlants vegin la necessitat de regular aquesta situació que l'administració es començarà a plantejar, d'una forma real, la reformulació de determinats punt de la llei. Un altre possibilitat és que el propi professorat es vegi obligat a fer un gir en la seva actitud.

En aquest sentit, hem de reflectir la problemàtica dels estudiants d'erasmus que perpetuen una situació de dualisme lingüístic en què el professor que fins ara no havíem hagut d'esmentar entra en joc, és a dir, el professor catalanoparlant, que fins que ningú li diu el contrari, realitza la seva docència en català i; i és que " ...el silenci institucional de les universitat sobre el tractament lingüístic de la presència d'estudiants d'altres països a les aules converteixen en una decisió individual de cada professor una qüestió que hauria de formar part del nucli dur de la política lingüística universitària."¹

Per tant, la falta d'informació de l'estudiant forà, juntament amb la permissivitat d'alguns estudiants i al falta de concreció sobre l'actitud que ha d'adoptar el professorat en situacions com aquesta, enterboleix de nou la normalitat de l'ús de la llengua.

Mobilitat estudiantil i conjuntura internacional

La política exterior de la universitat passa per intentar buscar el major nombre possible d'estudiants de fora que vulguin estudiar a les universitats catalanes, i de fet és part de la retribució tan econòmica com en prestigi de la pròpia universitat. Per tant, en el moment en que dins les característiques de la universitat hi afegixes el fet diferencial d'una llengua que parlen, encara no 11 milions de persones davant una llengua pròpia de l'estat al qual han associat les universitats catalanes, i que resulta ser la tercera, a nivell mundial, en nombre de parlants, llavors potser els possibles estudiants interessats en venir tinguin menys incentius en fer-ho.

Per tant i com a conclusió, hem de tenir present el fet que per les universitats, el fet de fer una legislació més dura per un major ús del català comporta una pèrdua potencial de possibles estudiants forans.

Entitats pròpies de la universitat que poden millorar la situació de normalització lingüística

És molt important que des de cada universitat els recursos destinats a impartir cursos i/o altres activitats relacionades amb el foment i l' ensenyament de la llengua estiguin ben ubicats, que l' estudiant conegui els recursos dels que disposa i els empri així com n'exigeixi la seva millora qualitativa i quantitativa .

De la mateixa manera i en la mesura que les nostres campanyes de sensibilització i/o reivindicació d'una docència majoritària en català, aconseguixin els seus propòsits, hi ha d'haver la infraestructura i la voluntat per traduir el material repartit pel professorat en el cas

que aquest ho demani, i hi ha d'haver els cursos específics pel professorat.

Els cursos destinats a introduir la llengua catalana als estudiants de parla no catalana han d'estar al servei de tothom i no implicar la possibilitat d'aprendre la llengua a un cost econòmic afegit.

Situació de la llengua al País Valencià

El tractament que està rebent la llengua al País Valencià últimament, i concretament, la problemàtica sorgida arrel dels titulats amb filologia catalana a les universitats valencianes, ens fa pensar que la llengua està en regressió. I ho està tan pel desús creixent com pel fet que s'obvia, per part de les institucions, l'origen d'una llengua i la seva unitat, per aquest motiu i amb la coordinació dels diferents sindicats als Països Catalans, hem de iniciar un pla d'acció que si bé no tingui la gosadia de recuperar lingüísticament el territori, mostri el rebuig a la política educativa del govern de torn i inici moviments de solidaritat amb els possibles moviments reivindicatius a favor de la unitat de la llengua del País Valencià.

Caldrà que les persones encarregades de l'elaboració de material de formació aprofundeixin en la situació de la llengua i la seva legislació a les altres zones dels Països Catalans aquí no tractades (Catalunya Nord, Franja de Ponent, Illes Balears).

Lluitem per la normalització lingüística

La nostre organització ha de lluitar per aconseguir sensibilitzar la massa social, en general, de la situació de la llengua versus universitat. I aquesta tasca, que hem de desenvolupar entre totes i tots, passa per idear uns vincles entre professionals de la sòcio lingüística que mantinguin una actitud crítica i pedagògica enfront del problema; una coordinació puntual amb organitzacions o associacions que treballin, des de fora la universitat amb pro de la llengua i sobretot una tasca intensa de formació entre els militants del sindicat i la màxima difusió amb la resta d'estudiants.

És a partir d'un document com aquest, que les diverses assemblees han d'assumir la trava legislativa i estudiar en quins punts la seva universitat té els punts forts així com els dèbils. des d'aquest punt de partida, cada assemblea, dins de dinàmica que la caracteritza ha de portar a terme aquesta lluita per la recuperació de la llengua.

4.4.2- Cultura

a) L'homogeneització de les cultures

El mot omnipotent dels nostres dies, al voltant del qual s'han ideat sistemes i formes de dissidència, és la globalització, l'econòmica. Moltes de les persones que resulta que lluiten per abolir l'esmentada globalització no són prou vius per veure i denunciar amb al mateixa intensitat un altre tipus de globalització, la cultural. I és que a causa de la unificació d'estaments governamentals han sorgit una sèrie d'òrgans com, en el cas de l'educació l'OCDE, que mitjançant un seguit de paràmetres mal anomenats Indicators de Qualitat, no pretenen res més que crea un sistema Exemplar d'educació. ("exemplar" segons criteris neoliberals).

Les diferents universitats integrades a la OCDE, han d'assolir uns bons nivells pels indicadors, és a dir, han d'arribar a uns nivells de qualitat regulada per tal d'aconseguir un bon prestigi a

part d'una retribució econòmica al respecte, incrementada amb el valor dels indicadors. Per tant, per totes les universitats, la forma d'aconseguir una puntuació més elevada serà la mateixa, més oferta de doctorat, cursos d'especialització, en Anglès o en castellà per tal d'atreure el major nombre possible d'estudiants de l'estranger. Aquest model té unes conseqüències molt clares, l'homogeneïtzació del sistema educatiu, tan dels programes com dels marcs on s'ubiquen, per facilitar la mobilitat i la compensació de crèdits i demés.

b) La política universitària ha de cercar una Cultura integradora, en la qual la cultura sigui un mitjà de relació social i de participació creativa, de diàleg i de reflexió comuna, tant en els aspectes purament socials com en els estrictament acadèmics. També s'ha de vetllar per la integració al nostre país (i la universitat és un dels millors mitjans) d'aquell estudiant foraster o d'aquell que hi viu però potser no se sent seves la cultura i llengua catalanes.

S'hauria de lluitar també per una cultura participativa, ja que davant la mercantilització de la vida cultural i els valors de la societat de consum, nosaltres volem un capital social destacat, on les opinions, accions i decisions dels estudiants, com a part integrant de la pròpia universitat, s'articulin i tinguin les seves conseqüències.

Per acabar també s'hauria de lluitar per una cultura crítica on es formin individus que siguin capaços de plantejar crítiques constructives i que s'involucrin per millorar la societat des de la universitat.

4.4.3- Dimensió territorial

La universitat és un centre de cultura, i com a tal exerceix la funció de promoció, manteniment i investigació de la societat dins la qual es troba. És un lloc d'intercanvi cultural, i que amb una situació tan delicada com la que pateixen actualment els Països catalans, esdevé una eina imprescindible enfront l'aculturització i la imposició del pensament únic imperants en aquesta època.

Cal esmentar que la universitat és un dels mitjans més importants per impedir que el nostre poble es transformi tècnicament en analfabet en la seva pròpia llengua. Els constants atacs provinents de les més diverses procedències (convivència cívica Catalana, Professores per la Democràcia, Partido Popular, PSOE, Foro Babel i d'altres) no tan sols s'han d'esquivar, sinó que s'han de contrarestar mitjançant el treball organitzat des de l'associacionisme i el sindicalisme universitari català.

Cal estructurar el marc universitari català des de la realitat cultural catalana, actualment delimitada pels anomenats Països Catalans, i establir vincles directes, tant a nivell social com acadèmic i cultural, amb tot tipus de centres d'ensenyament d'altres nacionalitats.

5. Transformar la Universitat per canviar la societat

5.1- La discriminació física

Des de l'AE, entenem que l'educació ha de ser partícip en la consecució d'una societat on totes

les persones humanes siguin considerades en igualtat de condicions, sigui quin sigui el seu estat físic o mental. A més a més, des de l'AE, intentarem eliminar aquelles actituds discriminatòries així com les barreres materials i /o immaterials que impedeixin a totes les persones caracteritzades per alguna discapacitat física o mental realitzar les seves tasques quotidianes.

5.2- La discriminació per sexes

En la nostre vida quotidiana veiem com les actituds discriminatòries, lluny de ser erradicades per una suposada "evolució" de la civilització humana s'aguditzen i es perpetuen com a conseqüència d'un sistema que fomenta una cultura que sotmet a les persones mitjançant rols estereotipats que pressuposen l'emotivitat de les dones enfront l'agressivitat dels homes. Això estableix relacions de poder on es marquen clares divisions sexistes, que fan que des d'un sindicat de l'esquerra revolucionaria com l'Alternativa Estel, ens haguem de plantejar seriosament la qüestió de gènere.

L'AE ha de lluitar per aniquilar qualsevol diferència negativa que humiliï i inferioritzi qualsevol persona per raó de gènere i construir un discurs antipatriarcal, que vagi acompanyat d'una acció contundent i diària en favor d'aquest.

Alhora, des de l'AE, hem d'intentar, a nivell intern, treballar en pro dels valors que proclamem i fer que les nostres assemblees, siguin un exemple de respecte i igualtat entre sexes.

Hem volgut adjuntar un document elaborat per les companyes de la CEPC, del País Valencià, en motiu de la trobada d'estudiants dels Països Catalans. (Annex 10)

5.3- El model territorial

En aquest sentit reclamar des de l'AE, un model territorial basat en la programació urbanística i en les necessitats reals i no especulatives del territori i dels qui en ell habiten. En aquest sentit, recomanar la lectura del número 3 de la revista Emergències. En ell s'hi analitza la relació entre capital i espai, i a més a més, a part de l'anàlisi estructural, hi apareix la descripció dels principals grups o organitzacions que estan treballant en pro d'un territori menys esclavitzat de l'especulació i el turisme.

L'educació medi ambiental

La Universitat ha de transmetre a tots els seus membres coneixements i consciència ecològica i del territori. Per això cal que sigui un exemple de bona gestió de recursos, utilització d'energies renovables, de reutilització i reciclatge dels materials, o sigui, tenir un model medioambientalment sostenible.

Com a exemple que ha de ser, ha de fer tot el possible per utilitzar materials no contaminats i duradors, i fer campanyes per la reutilització i reciclatge de materials. Les fonts d'energia dels edificis haurien de ser renovables i evitar el malbaratament d'energia que molts cops tenen

aquestes infraestructures públiques.

Per tal d'incentivar aquest model cal que hi hagi un coneixement, per part de tota la comunitat universitària, de la importància dels recursos naturals i la seva utilització racional. Per aconseguir això cal que s'imparteixin assignatures i cursets per poder conèixer els problemes de l'actual utilització d'energies i recursos i fomentar l'ús d'energies alternatives i formes de minimitzar l'explotació desmesurada dels recursos naturals (mitjançant la reutilització, reciclatge, ús de materials duradors,...).

A part d'això, cal que es fomentin titulacions específiques sobre la gestió territorial, energies renovables, etc... La Universitat ha de ser el puntal en la investigació de les energies i recursos renovables per poder aportar-los a la societat.

L'habitatge

L'Alternativa Estel és plenament conscient de l'encariment de l'habitatge, i els problemes que aquest planteja a estudiants i famílies, fins al punt de ser en moltes ocasions una important barrera per a l'accés a l'educació universitària dels membres dels diferents sectors de la societat. Assumim el plantejament segons el qual l'habitatge no ha de ser considerat com una mercaderia objecte d'especulació, sinó com un dret i un servei social al qual han de tenir accés tots els membres de la universitat, sense haver d'endeutar-se per gaudir-ne.

D'altra banda l'Alternativa Estel veu amb molta preocupació com l'activitat constructora destinada al estudiants esta bàsicament en mans del sector privat. Així doncs proposem:

A curt termini:

- a) Realitzar i aplicar un estudi sobre el nivell de vida de l'estudiantat i del seu lloc de residència durant el curs acadèmic.
- b) Implicar a tots els sectors possibles (Ajuntaments, Universitat, Generalitat, Diputació, Associacions de Veïns, col·lectius interessats, etc.) per tal de planificar i impulsar una política d'habitatge al servei de l'estudiantat.
- c) Habilitar els habitatges que estan en desús des de llargs períodes de temps. Com que la capacitat econòmica de la Universitat i dels ajuntament en aquesta matèria és francament limitada, caldria idear amb prou cura els mecanismes pels quals no es col·lapsés l'economia d'aquestes institucions per dur a terme aquesta política. El lloguer d'aquests habitatges hauria de ser en funció de la capacitat econòmica de l'estudiant, i sempre a un preu assequible.
- d) Llogar a un preu assequible els pisos ja construïts a aquest efecte.
- e) Assegurar dins la legalitat universitària (Estatuts i plans estratègics) que aquestes mesures es compleixen.
- f) Donar suport a les iniciatives dels estudiants encaminades, a través de l'okupació, a aconseguir els espais que responguin a les seves necessitats com a estudiants (habitatge i associacionisme).

A llarg termini:

- a) Arribar a aconseguir que les institucions polítiques de tots els nivells es comprometin a construir més habitatges dedicats exclusivament a la utilització per part de l'estudiantat, a un preu assequible i d'administració pública.
- b) Presionar des de la universitat per tal d'assumir un compromís amb els ens polítics per desenvolupar beques i mecanismes d'ajut en aquesta matèria.

Mobilitat

Cal analitzar dos tipus de transport:

a) Transport urbà: En molts casos, la dispersió dels centres d'estudi en el mapa urbà, requereix sovint que l'estudiantat s'hagi de desplaçar amb altres mitjans que els propis. En aquest sentit, considerem que la xarxa de transport públic hauria d'oferir als estudiants una major facilitat, és a dir, creiem necessària la seva gratuïtat, i la millora del servei tan pel que fa a recorreguts com a freqüències.

b) Transport extra-urba: Hi ha un gran nombre d'estudiants que s'han de desplaçar des de fora del nucli on estudia diàriament o setmanalment. Això suposa unes despeses moltes vegades superiors a les assequibles i en alguns casos una barrera a l'hora d'elegir els estudis. Creiem necessari que s' ofereixin des de la universitat facilitats en aquest sentit, i proposem la gratuïtat d'aquests transports.

Cal treballar per a que els centres educatius estiguin condicionats per a les persones amb la mobilitat reduïda, vetllant per la eliminació de les barreres arquitectòniques.

5.4-Les polítiques socials

Vivim en una societat de on les diferències de classes són de les més accentuades d'Europa. Catalunya té un percentatge del 63% de classe (que es considera) obrera i on les polítiques públiques, i per tant l'educació entre elles, es gestionen només pel 37% restants, que conformen la classe burgesa o mitjana-alta.

S'ha d'acabar amb la creixent mentalitat d'acceptació de la direcció desmobilitzadora i abolir el muntatge pamfletari d'una Universitat "de tothom". No es pot acceptar que hi hagi empreses que tinguin més importància que els propis membres de la Universitat.

Per altra banda, hem de tenir present la realitat laboral dels nostres dies i no deixar de mantenir contacte habitual amb els sindicats de l'esquerra com són la CGT, la CSC o el COS.

5.5- Un ensenyament crític

Volem una Universitat participativa, on tots els seus membres se sentin participants d'un projecte de societat igualitària, una Universitat que ensenyi els valors de la justícia social i la solidaritat. Per una organització on tots els sectors socials de la Universitat es vegin implicats en les decisions de la institució, cosa que ha d'anar teixint una evolució que tingui repercussió a la societat. Per això cal fomentar una cultura més crítica i participativa, reclamant més recursos i implicació de tots els sectors.

Per tal de que la Universitat fomenti una cultura crítica cal que les classes deixin de ser magistrals, per passar a ser participatives, on es fomenta l'opinió pròpia de cada alumne.

Una altra qüestió important són les associacions universitàries, ja siguin sindicats, associacions culturals, etc. S'ha de potenciar aquest teixit associatiu teixit associatiu crític i de base, ja que és una bona forma de participar, aportar i criticar propostes sobre la Universitat que volem. En aquest aspecte cal reclamar recursos de la Universitat per tal que les associacions puguin fer la seva feina, com per exemple locals, ajuts,...

5.6- La solidaritat i la cooperació

La Universitat ha de potenciar la solidaritat entre diferents pobles i cultures, així com entre diferents moviments socials, per poder apropar-nos a les diferents realitats d'arreu. Així doncs, cal prioritzar la cooperació i la solidaritat amb tots aquells pobles, moviments i entitats que qüestionen i combaten l'actual ordre mundial i les polítiques neoliberals. Cal promoure agermanaments de cooperació en el camp de l'ensenyament, com a eina bàsica per al coneixement de la realitat dels diferents pobles i l'enfortiment de l'autoorganització popular.

S'ha de pressionar políticament a les institucions d'àmbit superior perquè d'entrada compleixin els seus compromisos internacionals i sobretot perquè es replantegin les línies d'actuació en el camp de la cooperació.

Establir ponts de contacte regulars amb altres Universitats de pobles oprimits per estats capitalistes.

RECURSOS DE L'ALTERNATIVA ESTEL

6- Formes d'organització als diferents nuclis.

6.1- El funcionament intern de l'organització

El funcionament de la nostre organització, no és l'objecte d'aquest document ja que per aquesta definició elaborem els documents estratègics, tàctics i organitzatius. Amb tot, volíem deixar palesa, la forma pràctica, en què els nuclis de l'AE, treballen.

Els consells de l'estudiantat

La política educativa, entesa com el paper que tenen en l'educació, les institucions universitàries reclama, de forma decidida la intrusió de tots els mitjans dels que disposem, per acostar les nostres propostes a la Universitat.

Un dels mètodes dels que disposem i pels quals han apostat algunes de les assemblees, és immisciu-se dins el propi organigrama de la universitat, i amb el paper de representant atorgat per unes eleccions estudiantils, col·laborar passiva o activament de les diferents problemàtiques que sorgeixen al dia a dia als diferents departaments, juntes o comissions. En elles podem opinar i rebutjar algunes de les propostes que sorgeixen de la universitat així com també podem proposar i treballar alhora una proposta que sorgeixi de la pròpia assemblea i transportar-la a organismes superiors.

El consell com a infraestructura pot ser una bona eina per substituir els locals de les associacions en el cas de no disposar-ne. Pot esdevenir un lloc d'encontre entre grups polititzats i altres que no ho estan, alhora que permet aprofitar els recursos, tan materials com de coneixement, de l'estructura en general.

Les assemblees de facultat

El funcionament de les assemblees de facultat, sense seguir un procés electoral pot ser igual o més participatiu, en tan que l'assemblea prengui una bon ritme de treball, incentivat per la

motivació del canvi.

Per ser més exhaustius en l'explicació d'aquestes, hem adjuntat un document redactat per membres de l'Alternativa Estel de l'Autònoma. (Annex 11)

Per tant, no cal reincidir en el fet que en última instància serà el caràcter de cada centre universitari el que impulsarà, cada assemblea de l' Alternativa Estel, a treballar d'una o altre forma, ans no obviem la necessitat d'establir un ampli diàleg sobre els avantatges d'una o altre forma de lluita i en discutim la coherència ideològica i /o la rigurositat metodològica.

Si bé no es té com una practica habitual l'intercanvi d'experiències entre sindicats d'estudiants i de professorat, s'hauria de sistematitzar i fluïditzar, (sempre i quan el sindicat hagi pres com a referent de un model d'universitat similar).